

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuj e dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljavate naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

„Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“.

Znameniti shod kranjskih trgovcev in obrtnikov dne 6. aprila je jasno pokazal, kako nujno je potrebna jednotna organizacija trgovskega in obrtnega stanu v naši deželi, sosebno še vsed gospodarskih eksperimentov, katere uprizarja klerikalna stranka deloma iz politične spekulacije, deloma iz koristolovskih nagibov.

Shod je sklenil, osnovati posebno društvo, v katerem naj bi se združili vsi kranjski trgovci in obrtniki na skupno delovanje, in to društvo je sedaj ustanovljeno. Že danes teden, to je v tork, dne 20. t. m. bode prvi občni zbor „Trgovskega in obrtnega društva“, in z istim dnevom se začne tudi društveno delovanje.

Prva naloga novega društva je obramba trgovskih in obrtnih interesov, trgovskega in obrtnega stanu, kateremu streže klerikalna stranka po življenju, dasi je tako v gospodarskem kakor v narodnem oziru največje važnosti. „Trgovsko in obrtno društvo“ je eminentno obrambeno društvo, ki naj vzbuja duha solidarnosti med trgovci in obrtniki, naj zastopa njihove koristi s prošnjami, nasveti in pritožbami na zakonodajne zastope, na oblastva in na javne korporacije, naj s shodi in strokovnimi predavanji pospešuje vzajemno delovanje in razširja duševno obzorje svojih členov, da si pridobe vse znanje, kar ga dandanes potrebuje napreden trgovec in obrtnik, in končno naj s posebno odločnostjo vodi boj proti postopanju konsumnih društev, katera z nereelno konkurenco pod plaščem pomanjkljivega zakona podkopavajo tla pošteni in solidni trgovini in obrtnosti.

Čeprav pa bode novo društvo v prvi vrsti obrambno društvo, bo vendar svojim členom lahko tudi pozitivne ugodnosti podajalo, in sicer vsem členom, naj si so morda njihovi interesi včasih tudi v naškržu. Društvo ima namreč po potrjenih

pravilih tudi nalogu, da brezplačno posreduje v trgovskih kakor tudi v obrtnih, v kreditnih in pravdnih zadevah, torej v tistih zadevah, pri katerih si posamečnik le redkokdaj zamore sam pomagati in v katerih dobrega sveta in posredovanja le težko dobi, ali ga mora jako draga plačati.

V tem okviru, katerega smo ravnokar očrtali, zamoglo bo društvo jako plodnosno delovati in bo svojim členom veliko koristilo. Z njim dobre kranjski trgovci in obrtniki jedino njihovim interesom služeče središče, dobre svoj organ, in iz tega središča se potem store potrebni koraki za racionalno in modernim potrebam primerno gospodarsko organizacijo trgovcev in obrtnikov.

Podlaga za organizacijo obrtnikov je že dana, in treba jo je le pospeševati in oživotvoriti, dočim je trgovski stan še popolnoma neorganizovan, brez vsake zveze, in je vsak člen tega stanu odkazan sam na-se. Bilo bi pa napačno, začeti zgradbo gospodarske organizacije trgovskega stanu pri streh. Ako se naj organizacija posreči, jo je treba začeti pri tleh, treba je najprej združiti samostojne trgovce po okrajih in potem te lokalne organizacije združiti v celoto. V tem oziru ima „Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“ odprto široko polje delavnosti. Boriti se bode sicer z raznimi ovirami in predšodki, ali uspeh se bo dal vendar doseči, ako se bode delalo z vztrajnostjo in z ljubeznijo za to velevažno zadevo.

Vsi ti nameni pa se dajo doseči, in društvo bode uspevalo samo tedaj, če se ga oklene kar možno mnogo trgovcev in obrtnikov. V tem oziru je treba krepke akcije in vztrajne agitacije. In zato pozivljamo vse napredne trgovce in obrtnike v deželi, naj začno nemudoma nabirati členov, in naj delujejo na to, da pristopijo društvu vsi trgovci in obrtniki.

Dandanes se organizujejo vsi stanovi, a v nas je pred vsem trgovcem in obrtni-

kom treba organizacije, ker le združenimi močni ubranijo sebe in svojce, ubranijo ves trgovski in obrtni stan pretečega mu propada. Torej na delo za dobro in pravčno stvar!

Demonstracija na Longchampsu.

Na pobalinski napad, katerega so v nedeljo teden uprizorili klerikalni aristokrati v Auteuil na prezidenta republike, odgovorilo jim je predvčerajšnjim francosko ljudstvo. In ta odgovor je tak, da ga reakcijonarne stranke vseh vrst nikdar ne pozabijo.

Dirke so v obče več ali manj aristokratske zabave, toda nedeljska dirka za Grand prix de Paris že v naprej ni imela značaja zabave, ampak eminentno političen značaj. Vedelo se je v naprej, da pride pri tej priliki do velikih demonstracij, in zato je vlada odredila najobsežnejše varnostne priprave. Vlada je pač mislila, da pride tudi klerikalna vojska polnoštevilno na Longchamps, in da pride morda do boja, ter je vsled tega zbrala vse polno vojaštva. Toda njen strah ni bil utemeljen. Klerikalna vojska je ostala doma, ni se upala na beli dan, vrgla je puško v koruzo, in prepustila teren svojim nasprotniku m, česar bi gotovo ne bila storila, da ima kaj znatne zaslombe mej narodom.

Aristokracija ni prišla na dirko, pri kateri je v prejšnjih letih igrala prvo vlogo, in ravno tako ni bilo nacionalistov, a namesto njih so prišli vitezi duha, nositelji francoske kulture, prišli so učenjaki, pisatelji, umetniki in politiki, in prišli so mescani in delavci. Na Longchampsu so se zbrali tisti sloji, ki tvorijo francoski narod, in ta masa je na najslavnnejši način pokazalo svoje demokratsko in republičansko mišljenje.

Naš namen, popisovati velikanske ovacije, katere je na tisoče in tisoče glav brojčno občinstvo prirejalo prezidentu re-

publike, Louabetu. Konstatovati nam je samo pomen teh ovacij, občinstvo je prezidenta pozdravljalo tako pri prihodu kakor pri odhodu z urnebesnimi klici „Vive Loubet“ in „Vive la république“ ter je demonstrovalo z narodnimi trakovi in šopki v narodnih barvah ter s klici proti duhovščini. Še nikdar ni francosko ljudstvo nobenemu prezidentu republike priredilo tacih ovacij, kakor jih je v nedeljo priredilo prezidentu Louabetu.

Demonstracije na Longchampsu so pokazale, da ima republika krepko zaslombu v francoskem narodu, da je narod v svoji ogromni večini republičanskega mišljenja, in da zadene vsak poskus, obnoviti klerikalno-monarhično vlado, na najodločnejši odpor ljudstva.

Najbolj je bila s to demonstracijo vdarjena klerikalna stranka, ki bi rada domače boje izkoristila, da se dokopli do vlade. Klerikalci na Francoskem kriče v zadnjem času pri vsaki priliki „Vive l'armée“, a kakor je njihovim somišljenikom na Kranjskem narodno radikalstvo samo sredstvo, da bi se dokopali do vlade v deželi, tako je tudi gorečnost francoskih klerikalcev za armado le sredstvo, da bi armado zavabilni na svojo stran, da bi jo odtujili narodu, in jo mogli porabiti, da z njeno pomočjo obnove klerikalno gospodstvo na Francoskem. Da je jezuit v generalski uniformi, Le Monton de Boideffre, ostal kaj daje časa šef generalnega štaba, da se ni kompromitiral v Dreyfusovi zadevi, kdo ve, kako bi se bile razvile razmere.

Nedeljska veleimpozantna demonstracija je pokazala, da na Francoskem klerikalna in monarhistična drevesa še dolgo ne vrazsejo do neba, da je ljudstvo zvesto slavnim tradicijam velike revolucije, in da je jedino ter pripravljeno na obrambo republike, na obrambo načela, na katerih je republika zasnovana, in ki so zapisana na njenem grbu: liberté, égalité, fraternité.

LISTEK.

2

Puškin.

Spisal Iv. Merhar.

(Dalje.)

mladeničev, ki je bil prinesel z zapada svoje navdušenje za vse blago in dobro, zlasti za svobodo. Dalje treba imenovati pesnika G. Njediča, pred vsem pa velikega basnika K. Rilova. Njegove nedosežne basni so izraz pravega ruskega humorja, ki ima često izvor v sodobnih pojavih političnega in družbenega življenja. Na dramatičnem polju se je najbolj odlikoval Ozerov, ki je plaval popolnoma v Karamzinovi struti in zlagal svoje drame večinoma po francoskih in nemških vzorih.

Take so bile socialno-politične in literarne razmere, ko je stopil na pozorišče književnik, ki pomeni začetek nove ruske literature, ki se je v teku našega stoletja razvila v vsakem oziru do klasične popolnosti, ter začela že vplivati na vse druge literature kulturnih narodov, in to je glavna zasluga velikega Puškina.

II.

Aleksander Sergejevič Puškin je bil rojen dne 26. maja (po naši 7. juniju) leta 1799 v staroslavni prestolici ruskih carjev, v Moskvi.

Puškinov rod je bil star, plemenitaški rod ruski, ki je igral že ob nastopu dinastije Romanovih na carski prestol važno ulogo. Pesnikov oče, Sergej Levovič, bivši častnik-gardist, je bil površno izobražen, svetski človek, kateremu je bila francoska pikantna literatura, razne dovtipne anekdote in dvorenje lepemu spolu naloge in

vsebina življenja; mati Nadežda Josipovna pa je bila burna, vročekrwna, tudi ne zelo ekonomične narave in gotovo ne najboljša mati svojim trem otrokom: starejši hčeri, našemu Aleksandru in najmlajšemu sinu. Nadežda Josipovna je bila vnučinja znamenitega Ibrahima Hanibala, ki je bil plemenitega zamorskega rodu. Ibrahima je še kot dečka poslal ruski poslanik v Carigradu Petru Velikemu v dar, in krstili so ga še v Petrogradu. Ta bistromni, afričanski praded Puškinov je bil še dobro poznati na našem pesniku, in sicer na njegovem zunanjosti in vroči, južni naravi, kajti Aleksander Sergejevič je bil prava spojina severne, hladne, ruske narave s kipečo južno krvjo, katera dva elementa sta se često borila med seboj.

V hiši Puškinovih ni vladal bač najboljši red in tudi vzgojo pesnikovo ne moremo imenovati dobro, skrbno. Prepuščen volji francoskih učiteljev, ki so ga vzgojili s pravo francosko površnostjo v svojem duhu, je bil Puškin v svoji mladosti baje molčeč, uporen značaj, radi česar ni bil ljubljene staršev. Pozneje seveda si ne moremo misliti bolj veselega, odkritosrčnega in bistromnega človeka, nego je bil Aleksander. Učil se ni rad menda nikoli, a tem strastnejše je čital vse, kar mu je prišlo v roko. Berilo njegovo ni bilo izbrano, ker ni imel nobenega nadzornika ali svetovalca. Pri tem je čital večinoma

francoske knjige, dobre in najslabše, kakor jih je našel v precej bogati knjižnici svojega očeta. Pri takih razmerah ni čudno, da je izredno nadarjeni Puškin zgodaj dozorel.

Dvanajstletni deček je prišel po protekiji visokih prijateljev družine na carsko-selski licej, kateri so bili malo prej ustanovili. Omejeno, enolično življenje v tem zavodu mu ni prijalo. Bil je nesrečen. Učil se ni mnogo, in res ni prejel v tem liceju, kjer so se predavali suhoporno in mehanično realni predmeti, temeljitejše duševne naobrazbe. V tej puščobi ga je tolazila edino le živa poezija, ki je že tedaj palila njegovo globoko dušo, in krog tovarišev, ki so se tudi zanimali za književnost.

Plodovi Puškinove muze iz te dobe so seveda nezreli in nepopolni, vendar pa kažejo pravega pesnika. Prvi plodovi njenovi, lahkega, anakreontiško razposajenega značaja, izročeni javnosti so izšli v „Vestniku Evropy“ l. 1814. Že to nam spravlja, da ti prvenci niso bili slabii, še bolj pa nam potrjuje to priznanje sivilasega pesnika Deržavina, ki je bil navdušen od pesmi „Spomini v Carskem selu“, katero je čital Puškin sam pri javnem izpitu leta 1815. —

In ta živa, po svobodi koprnača, rava je postala prosta, ko je Puškin leta 1817 dovršil svoje študije na liceju in postal samostojen. Kot 18leten mladenič je

V Ljubljani, 13. junija.

Krščanski socialisti iz opozicije.

O razmerju krščanskih socialistov do levice piše dunajski dopisnik Ivovskemu listu „Ruch katolicki“: „Volilci Luegerja in Liechtensteina ne čutijo interesnega edinstva s krogom, katere pošljata v parlament gospoda Mauthner in Menger. Parola ločitve od levice je torej pri antisemitih popularna. Iz tega pa še ne sledi, da se aliirajo z desnico. Kolikor sem podučen, je v antisemitskih krogih najbolj razširjeno prepričanje, da se treba ločiti od levice in delati potem politiko svobodne roke. Z desnico bi se antisemitje ne zvezali, nego ji pomagali le od slučaja do slučaja, seveda bi jim morala desnica plačati to vslugo z gotovimi postulati, tičočimi se volilnega reda dunajske občine in nižjeavstrijskega deželnega zbora ter šolskih zadev. Prav ti postulati so bili doslej vzrok, da se krščanski socialisti niso mogli zvezati z desnico.“ — Želeti pa je, da ostanejo Luegerjanci tudi poslej zunaj desnice, kjer bi sicer v zvezi s klerikalci še usodnejše pritis kali na slovenske stranke.

Razbita pogajanja med moravskimi Čehi in Nemci.

Že leto dni se vlečejo pogajanja med moravskimi Čehi in Nemci. Izvolil se je celo permanenten odsek, ki naj bi delal na to, da se doseže neka podlaga za spravo. Binkoštni program Nemcev pa je napravil vsa nadaljnja pogajanja iluzorična, zato se mislijo te dni Čehi posvetovati, ali bi ne bilo najboljše, da izstopijo iz spravnega odseka, ki itak nima nobenega smisla, ako ne izjavijo Nemci, da jih skupni nemški program ne veže absolutno.

Nemiri v Prilepu.

Oblastva v Monastirju so zvedela, da se pripravlja v Prilepu velika zarota makedonskih vstašev. Zategadelj so dala zapreti okoli 40 Bolgarov. To je zbudilo med bolgarskim narodom veliko razburjenje, in na raznih krajih vilajeta so se pripetili vstanki. Posredovati je moralvo vojaštvu, ki pa je nastopilo toli surovo in brezobzirno, da je v Prilepu nastal pravi poulični boj, med katerim je bilo ubitih 16 Bolgarov. Bolgari trdijo, da so povsem nedolžni, da na vstajo ali zaroto nihče niti mislil ni, ker so vstaški odbori razpuščeni. Bolgari hočejo poslati sultanu prošnjo, naj posreduje, da oblastva ne bodo več preganjala nedolžno denunciranec ter naj ukaže, da se postopa z teh nemirih zaprtimi Bolgari najmilejše. Prošnja seveda ne bo pomagala nič!

Nova preganjanja Armencev.

Iz Carigrada javljajo nove moritve Armencev. V vilajet Muš je prišlo spočetka maja sedem armenских agitatorjev, na katere so napravili Turki takoj pravi lov. V Cirongu so 7. maja vojaki in Kurdi zajeli Armentce, ki so se branili, vsled česar je nastal boj. V tem boju je padlo vseh sedem agitatorjev, neki turški uradnik, turški podčastnik, dva vojaka in dva Kurda, armenski župan Tavo, več ljudij pa je bilo

vstopil v državno službo pri zunanjem ministrstvu. Kolikor so mladega pesnika preveč tlačili in krotili v liceju, toliko manj je brzal mladi heroj zdaj sam sebe, ki je tako hrepenel po užitku. Vrgel se je z vso strastjo in vso dušo v vrtinec velikomestnega življenja in hotel s svojimi enakomisličnimi tovariši od naslade do naslade. Pri vsej nebrzdani strasti in želji po uživanju vendar ni pozabil, da je potreben tudi plemenitejših, čistejših užitkov; začel je zahajati v krog priznanih, finoizobraženih literatov, ki so kmalu spoznali velik talent mladega druga. Vsi ti so hrepeneli po svobodi, vti so bili udani liberalnim idejam, no, Puškin se je odlikoval med vsemi. Bil je prvi med njimi na talentu, toda tudi prvi po smeli nepremišljenosti v besedi in pesni. Pel je prosti in po prepričanju, a pozabil, da je na Ruskem. Nad njegovo glavo so se zbirali hudourni oblaki. Le previdnost in veliki vpliv njegovih tovaršev, kakor Žukovskega in Karamzina, je odvrnil od njegove glave pogubne strele. Puškin je preokrito proslavljal svobodo, in njegovi zvonki verzi so premočno segali do srca občinstva, zato je moral iti v prognanstvo — na jug. Le toliko sta mogla izposlovati Žukovskij in Karamzin, bil je namreč že odločen za — Sibirijo!

(Dalej prih.)

ranjenih. Kurdi so plenili po hišah v Cironju, in vse je bežalo pred njim v Muš Naslednjega dne, 8. maja so Kurdi napadli kraj Ahčan, odverili mnogo govedi, ubili 3 domačine ter jih več ranili. Dne 9. maja so naskočili kraj Aličan ter ga oplenili; 10. maja so zgrabili Alvarins ter usmrtili župana. V Deriku so istega dne oropali Kurdi cerkev. 14. maja je napadlo 30 turških jezdecev kraj Dzihav ter odvedlo 100 glav živine. 19. maja pa je vdrla petorica Kurdov v armenski samostan Surp-Aghpirik. Med tem ko se je četvorica prijazno pogovarjala s superiorjem Hazar Vartabedom, ga je peti pobil.

Vojna v Transvaalu?

Zborovanje mirovne konference močijo bojažljivi Angleži, ki se pripravljajo na krvavo vojno proti svobodoželjnim Boercem. Iz Londona so baje že odšli ukazi, naj se vkrcajo angleške čete na Gibraltaru, na Malti, v Egiptu in Indiji, da se prepeljejo v daljno južnoafričansko republiko, ki noče ugoditi zahtevi angleških priseljencev, kateri hočejo biti jednakopravni z Boerci. Krüger je hotel, naj ostane dve leti še vse pri starem, potem pa naj bi dobil samo del priseljencev volilno pravico. To je bilo Angležem premalo, in začeli so se pripravljati, da osvojijo Transvaal, ki je itak že pod njihovo sicerenito, z vojno tako popolnoma, kakor so ga hoteli z volilno reformo. Zmagovalec Sudana, lord Kitchener je določen šefom ekspedicije v Transvaal. Za to vojno določena vojska bo štela okoli 40.000 mož. Prav toliko ali še nekaj tisoč večjo vojsko pa postavita na noge Transvaal in Oranje. Nasprotnika bodoča torej po številu enaka, toda Angležem je dejela tuja, in dolgotrajna pot jih bo zmučila. Razen tega bo dobava provinta jako teška.

Dopisi.

Iz Bohinja, začetkom junija. Kdor je predober, pravijo, da je oslu podoben. Ker pa se nečem izpostaviti takemu primerjanju, moram nekoliko odgovoriti na ne slane napade, s katerimi me je v „Slovencu“ počastil dobro znani bohinjski dopisnik tega sramotno umazanega katoliškega lista. Zakaj me je nerodni kaplan Anton Oblak iz Srednje vasi prav za prav napadel v „Slovencu“ in to imenoma, tega v resnici ne morem uganiti. Ali zato, ker sem mu že jedenkrat podaril jedno krono, ko tako borno izgleda, ali zato, ker imam izloženo okno, v katerem visi tisti sveder, ki sem ga kupil dne 6. aprila na dan trgovskega in obrtnega shoda v Ljubljani? Ljubi gospod Oblak, nikar se ne jezite na železni sveder! Ta Vam ničesar ne stori, to je le simbol. V kratkem bodoči imeli dovolj vzrokov, se radi drugih rečij jeziti. Le malo počakajte ali pa poskusite še pod mojim imenom poslati kako surovo maslo na Dunaj, kakor ste to delali v imenu srednjevaške „Mlekarske zadruge“. Ta je prišla Vaši manipulaciji na sled, je imela priliko čitati besede „Retour — wird nicht angenommen“. Zadruga je dobro vedela, da ni ničesar poslala na dotični naslov in je po dunajskem receptu zapisala na poslatev „Retour“. Vidite, gospod Anton, to bi se Vam ne bilo primerilo, da ste mene dobili za vodjo konsumnega društva, za katerega pa se Vam nisem nikdar prišel ponujat, kakor debelo lažete v „Slovencu“ z dne 27. aprila 1899. Jaz sploh ne razumem, kako more človek, ki hoče veljati za poštenjaka, tako nesramno zavijati resnico. Jaz sem storil svojo dolžnost kot pošten mož, da sem na Vaše pismo z dne 4. februarja 1899. odgovoril in Vas vprašal, kaj da želite. Ako je pa dotično pismo kdo drugi spisal v Vašem imenu, me to nič ne briga. Vi ste podpisani in Vam sem odgovoril — kako morete torej trditi, da sem se Vam ponujal? Nadalje pravite v svojem dopisu, da mi je menda kiselo-grenka moka ostala v želodcu, in da me ščipljene konsumno društvo. Nò, meni Vaše konsumno društvo ni na potu tako, kakor ste Vi Vašim faronom. Ti Vam vendar prav jasno kažejo, kako strašansko Vas ljubijo, saj Vam celo sedaj, ko gradite „hotel pijavka“, začigajo in onesnažujejo vodnjak. Ako bi Vi še vedeli, koliko moke in turšice prodam udom Vašega društva, in kako Vas ljudje zmerajo, pobrali bi šila in kopita in zbežali iz Srednje vasi.

M. Grobotek.

Iz Požuna, 11. junija. Ravnokar sem se vrnil s potovanja po slovaških pokrajinah Ogrske. To so divni kraji, in ljudstvo je tako simpatično, da malokatero tako. Škoda, da nimam pisateljske žilice. Rad bi popisal te kraje in šege in navade slovaških bratov, rad bi popisal, kako obopen boj bi je zdravo in pošteno ljudstvo za svojo narodnost, za svoj jezik, katerega Slovák imenuje slovenski jezik. Toda jaz nisem pisatelj in tudi časa nimam, da bi poskusil podati Vam sliko slovaških krajev in slovaških razmer. Pišem Vam samo za telegaj, da Vas opozorim na okolnost, iz katere lahko sklepate, v koliko je narodno mišljenje kranjskih klerikalcev pristno. Slovaki so po veri razdeljeni v katoličane in v protestante. Kdor potuje po slovaških krajih vidi hitro, da med katoliškimi Slovaki ni tiste narodne probujenosti in zavednosti kakor med protestantskimi. Katoliški Slovaki so jako pobožni in pridni ljudje, ali smisla za narodno idejo nimajo. Nahajajo se sicer med njimi tudi častne izjeme, v obče pa vladu pri njih nekaka narodna indiferentnost in madjarizacija napreduje med njimi veliko bolj, kakor med luteranskimi njihovimi rojaki. Od kod ta pojavi? Dolgo ga nisem mogel razumeti, dolgo sem opazoval, kako to, da se protestantski Slovaki tako žilavo, tako vztrajno in požrtvovalno boré proti madjarizaciji, v tem ko med katoliškimi Slovaki ni dosti odpora proti nji. Naposled sem se prepričal, da je vzroka temu žalostnemu dejstvu iskati pri duhovščini. Slovaki nimajo dosti posvetne inteligence, a brez posvetne intelligence je težak vsak boj za narodne sestinje. Med duhovščino pa je velik razloček. Protestantni pastorji so odločno narodni, protestantska župnišča so središča narodnega delovanja med Slovaki, pastorji so narodni prvoroditelji, dočim so katoliški duhovniki — s prav redkimi izjemami — Madjaroni, in kot narodni odpadniki zatirajo slovaško gibanje koder morejo. „Slovenske Listy“, ki izhajajo v Lipt. Ružemberku, prijavljajo ravno v zadnji številki članek, v katerem pišejo: Ne pričakujmo pomoči od tistih, ki oznanjajo: ljubi bližnjega kakor sam sebe, zakaj „čim všeči knaz, tym viac vyhuben Slovákov“, kolikor mogočnejši je duhovnik, toliko bolj zatira Slovake, tako da narodno misleči katoliški Slovaki čedalje gosteje prestopajo k protestantizmu. Slovaško narodno gibanje bi ne bilo tako kavrnlo in madjarizacija bi gotovo ne napredovala tako hitro, kakor sedaj, ako bi katoliška duhovščina ne bila tako sovražna lastnemu narodu. Postopanje katoliške duhovščine ilustruje najbolje dejstvo, da je občinski svetnik v Ružemberku Josip Bohun sprožil nasvet, naj se katoliški Slovaki obrnejo do sv. očeta s prošnjo, naj za katoliške Slovake ustanovi posebno misijonarsko postajo, kakor za Kitajce, Mongole in Culukafre, da se jim bo vsaj božja beseda oznanjala v njihovem jeziku. To pač najbolje kaže, kako je narodno mišljenje slovaških katoliških duhovnikov. Brezdomovinci so, kakor klerikalci povsod, in narodnost jim je poganstvo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. junija.

Osebne vesti. Zdravnik v Ljubljani dr. Höglér je imenovan zdravnikom tobačne tovarne. — Gosp. Alojzij Šulga je imenovan je praktikantom pri mestnem knjigovodstvu.

Gospod Stjepan Zagorac, kateri je na slavnost krščanskih socialistov dne 28. maja pripeljal nekaj Hrvatov, je v „Hrvatski Domovini“ priobčil sila dolg članek, v katerem opira najprej svoje jako pretirano poročilo, ki ga je o rečeni slavnosti spisal v „Hrvatski Domovini“, potem pa tudi kranjsko klerikalno stranko v obče. Kar se tiče slavnosti same, moramo gosp. Zagorcu že reči, da še nikdar ni videl nobene narodne slavnosti, ako se upa trdit, da Hrvatska in Slovenija še nista videli „ljepšeg i uznositijeg slavljia“. Ako bi se bil kdaj udeležil kakih velike sokolske slavnosti, ali na pr. otvoritve „Narodnega doma“ v Celju, bi imel o narodnih slavnostih vse drugačne pojme! Sicer pa mu nečemo kvartiti veselja, da proglaša tisto slavnost za najlepšo, pri kateri je na čelu kakih dva setorice krščanskih socialistov iz Hrvatske v imenu vsega hrvatskega naroda nastopal on sam. Razpravo o vezakah nasprotiva

med narodno stranko in med klerikalno stranko na Kranjskem bi si bil gospod Stjepan Zagorac pač lahko prihranil. Mož opravičuje klerikalno stranko s citati iz škofovoga pastirskega lista, iz „Slovenca“ in iz „Dihurja“. Kar je tam zapisano, to mu v njegovi najivnosti velja za pribito resnico, in so protidokazi nepotrebni. Ta način razsojanja o našem domačem boju nam tako grozovito imponira, da niti odgovarjali ne bomo, niti gospodu Zagorcu, niti „Hrvatski Domovini“. Zadnji bi pač svetovali, naj se v naše zadeve ne vtika. — Sicer bo pa itak še prezgodaj doživel večlike prevare po kranjskih ultramontancih!

Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko. Na shodu trgovcev in obrtnikov izvoljeni pripravljalni odbor sklicuje prvi redni občni zbor „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“ na prihodnji torek, dne 20. junija, ob 3. uri popoldne. Občni zbor se bo vršil v „Narodnem domu“. Na dnevnem redu je volitev predsednika in osmih odbornikov. Predsednik in dva odbornika morajo prebivati v Ljubljani, dva odbornika na Gorenjskem, dva na Notranjskem in dva na Dolenjskem.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ustanovilo se je v soboto 10. t. m. S tem se je odpomoglo nujni potrebi v našem stolnem mestu. Društvo ima namen, s skupnim postopanjem varovati in pospeševati gospodarske interese posestnikov v Ljubljani. Da se doseže ta namen z malim letnim prispevkom členov, je treba, da se posestniki polnoštivalno vdeleže akcije in pristopajo. Kedaj in kje se pristopi, objavi odbor v kratkem.

Goriški deželni glavar dr. Pajer je bil včeraj sprejet pri cesarju v avdijenci. Oglasil se je tudi — kakor se nam poroča z Dunaja — v ministru notranjih del. V vladnih krogih so mnenja, da nova pogajanja med slovenskimi in italijanskimi poslanci ne ostanejo brez uspeha in da se doseže porazumlenje, vsled katerega bo mogel goriški deželni zbor funkcionirati. Koliko je vredno to mnenje in na kaj se naslanja, je težko reči; vladni krogovi so zlasti glede primorskih zadev vedno jako optimistični in še vedno jednakо prisstransko in slabo informirani.

Slovensko planinsko društvo. Izlet, katerega je društvo priredilo na Gorjance, se je zelo lepo izvršil. Udeležilo se je izleta 21 planincev, kateri so v Novem mestu prenočili. Točno ob 5. uri zjutraj dne 11. t. m. so se odpeljali iz Novega mesta v Brusnicu in od tod peš korakali k sv. Miklavžu na Gorjancih. Hoja po raznih gričih je jako prijetna, ker pelja pot po raznih bukovih gozdih. Že med potjo se nudi prijetni pogled na Novo mesto, Trško gorico in druge holme. Ob polu 9. uri so dospeli izletniki in z njimi več sto romarjev, med katerimi so bili tudi pravoslavni v lični narodni nošti, Hrvatje in drugi. Ta dan je bil shod pri sv. Miklavžu. Zanimivo je bilo gledati, kako so na raznih krajih na prostem janjca pekli, s kako hitrostjo je bil iz kože dejan, prevezan, natkanjen in že se je sukal na žrjavici. Ob 10. uri je bila sv. maša, katere se je moral, ker je cerkvica mala, mnoge občinstva pred cerkvijo udeležiti. Po maši pa hajdi na janjca. Tudi planinci so si jednega zbrali in s pravo slastjo so ga pospravili ter sproti zalivali z dobro dolensko kapljico. Posedli so na griček, zapeli par domačih pesmic, napravili na ljudstvo, narod in nase par napitnic ter so kmalu po 12. uri odkorakali raz hrib, od koder je ljudstvo planince z živio-klici pozdravljalo. Žal, da je bilo oblačno in megleno ter vsled tega malo razgleda. V Brusnicah so zopet sedli izletniki na vozove, se pripeljali v Novo mesto in od tod z vlakom dospeli zvečer v Ljubljano zdravi in čili kot dren.

Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ napravi v nedeljo, dne 18. junija mal popoludanski izlet v Kamnik. Sestanek pri Fišerju. Podporni členi in gostje dobro došli.

Poročil se je 12. t. m. v Trebnjem gosp. Ivan Tavčar, načelnik postaje v Mirni peči z gospo Marijo Jeršo iz rodbine tamošnjega gosp. nadučitelja Vekosl. Jeršeta. Čestitamo!

Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca maja pridelci so v Ljubljani izvrševali obrt in sicer: Kolmar O. & Comp., Stari trg št. 30, trgovino z vinom in žganjem; Smrkol Ivan, Prešernove ulice št. 16,

kramario z mešanim blagom; Jebračin Jos., Rožne ulice št. 10, trgovino z bicikli; Knez Ivan, Dunajska cesta št. 11, gostilničarski in krčmarski obrt; Schwentner Pavel, Gradaške ulice št. 16, lončarski obrt; Bernatović Oroslav, Realjeva cesta štev. 3, malo trgovino s perilom, moškimi klobuki in zavratnicami; Cascio Franc, Vegove ulice št. 10, trgovino z južnim sadjem; Kumelj Gašpar, Florijanske ulice št. 48, črevljarski obrt; Sitar Marija, Radeckega cesta št. 20, branjarijo; Kamnar Josip, Poljanska cesta št. 13, prevažanje blaga; Žitnik Ivan, baraka pri Trnovskem pristanu, branjarijo; Salmeč Benjamin, Turjaški trg št. 1, črevljarski obrt; Brenčič Ivana, Gradišče št. 16, trgovino s špecerijskim blagom, z živili, žganimi opojnimi pijačami in pivom v steklenicah; Vilhar Luka, Kopitarjeve ulice štev. 4, malo trgovino s srebrnino in zlatnino; Škrjanc Martin, Karolinska zemlja št. 21, sejmarsvo s slamniki in jernimi; Bončar Ivana, Vodmat štev. 30, gostilničarski in krčmarski obrt; „Društvo ljubljanskih postrešekov“, obrt postrešekov; Lovšin Ana, Frančiškanske ulice, prodajo sladčarskega blaga in sadja; Valjavec Aleksander, Vodmat št. 13, vrvarski obrt. — Odpovedali, oziroma faktično opustili pa so obrt, in sicer: Protivinska pivovarna kneza Schwarzenberga, zaloga na Marije Terezije cesti štev. 2, prodajo piva; Druškovič Ignacij, Dunajska cesta št. 11, gostilničarski in krčmarski obrt; Škamperle Jakob, Vodmat št. 63, branjarijo; Jebračin Josip, Cojzova cesta št. 10, izposojevanje biciklov; Doležal Bernard, Dunajska cesta št. 7, brivski in frizerski obrt; Weixel Maria, Tržaška cesta št. 12, trgovino z mešanim blagom; Šusteršič Jera, Pred konjušnico št. 6, branjarijo; Perles & Petsche, Dunajska cesta štev. 5, prevažanje blaga; Peterlin Franc, Vodmat štev. 95, mizarski obrt. — V najem so vzel: Schinzel Kristina, Prečne ulice št. 2, gostilničarski in krčmarski obrt Fr. Dolenca; Trost Karol, Žabjek št. 9, gostilničarski in krčmarski obrt Štefana Kluna; Stružnik Ivan, Konjušne ulice št. 9, gostilničarski in krčmarski obrt Valentina Grčarja; Javornik Josip, Poljanska cesta štev. 59, gostilničarski obrt Alojzija Rasbergerja in končno Težak Anton, Prešernove ulice štev. 5, gostilničarski obrt Franca Trevna.

— Občinske volitve v Pomjanu so končane, in je v vseh treh razredih zmagala italijanska stranka.

— Jugoslovani na Dunaju prirede dne 25. junija t. l. veliko skupščino v Wienerterassenrestauraciji, V. Margarethenplatz. Začetek točno ob 9. uri dopoludne. Predmet razpravam bo: položaj političnih strank v monarhiji.

— Vožnja na Ljubljanci. Dne 18. t. m. na Vidovo nedeljo bode v Preserji cerkveni shod. Ako se zglaši zadostno število izletnikov, vozil bo čoln prvkrat že 18. t. m. Dne 25. t. m. pride čoln v Ljubljano, tudi če se ne nikdo ne zglaši poprej za vožnjo.

— Zdravišče v Kamniku. Prašnikarjevo zdravišče in zdraviško restavracijo v Kamniku vzela sta v najem Jean Friedl in dr. Rudolf Wackenreiter z Dunaja. Ali ni bilo mogoče dobiti domačega podjetnika?

— Nova pošta. Dne 16. junija 1899 odpre se na Viču, okraj Ljubljana, nov poštni urad, ki se bode pečal s pismensko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim omrežjem po vsakdanji vožni pošti Ljubljana-Polhov Gradec.

— Razpisane službe. V Vačah drugo učiteljsko mesto. Prošnje do 1. julija t. l. na okrajski šolski svet v Litiji. — Mesto kanclista pri okrajnem sodišču v Radovljici. Prošnje do 3. julija pri deželnem predsedstvu v Ljubljani. — Na trorazrednici v Dolenj vasi učiteljsko mesto. Prošnje do 15. junija okrajskemu šolskemu svetu v Kočevju. — Mesto kanclisko višjega oficijala v IX. činovnem razredu pri okr. sodišču v Leibnitzu. Prošnje do 16. junija na dež. sodno predsedstvo v Gradcu.

* Hrvatsko umetniško društvo, česar pravila so bila vzorec slovenskemu umetniškemu društvu, je imelo v nedeljo svoj občni zbor, katerega se je udeležil škof Gugler. Vsebuščini profesor dr. Kršnjavi, podpredsednik društva, je sporočil, da bode društvo začelo izdajati reprodukcije slik hrvatskih slikarjev in podobe hrvatskih

kipov, da bode društvo prirejalo tudi poslej razstave in podpiralo potrebne mlade talente. Društvo kupuje tudi slike. Dohodkov je imelo društvo 5485 gold., stroškov pa 4687 gld. Kapitala ima društvo 13852 gl. Členov šteje društvo: 20 ustanovnikov, 93 izvrševalnih in 14 podpornikov. Predsednik je bil znova izvoljen dr. grof Božidar Pejačević, v odboru pa so umetniki raznih strok, pisatelji in drugi.

* Zagrozil ji je z kužnimi bacilji. Hugo Hoffer, mlad zobni tehnik v Gradcu, je imel z neko damo, ki je poročena, a zelo bogata, tajno razmerje. Nedavno je dobila ta nesrečna dama pismo, v katerem jo prosi ljubeznivi Hoffer za 10.000 gld., češ, sicer jo tajno zastrupi s kužnimi bacilji, katere je prinesel s seboj iz Budimpešte. Po Hofferjevi želji naj bi dama naznanila redarstvu, da je našla 10.000 gld., po kateri bi prišel Hoffer kot izgubitelj te svote.

A dama ni hotela tega storiti, temveč ga je ovadila. Ko je prišel Hoffer k redarstvu, so ga takoj prijeli in izročili deželnemu sodišču. Seveda ima dama vendor-le škodo, kajti sleparsi ljudbimec je razkril svoje prepovedano razmerje do lepe dame, kar njenemu možu nikakor ni všeč ter bi baje rajši izgubil 10.000 gold., samo da bi mu bila ostala žena zvesta.

* Iz osvete. V Donaufeldu pri Dunaju je hotel nedavno krščansko-socialni agitator, Ivan Farmanek ustreliti soprog redarja Krejčija, ker mu ni hotela dati svoje hčere za ženo. Toda zadel je Krejčija samega in hčer, katera sta bila tudi poleg. Oba sta tako nevarno ranjena.

* Nesrečen slučaj. Iz Heidelberga javljajo: Včeraj je zagnal neki potovalec mej Heidelbergom in Bruchsalam iz brzvlaka steklenico, katera je zadela smrtno nevarno nekega moža, ki je tam blizu na polju delal. Ko je prišel vlak v Heidelberg, so iskali storila, toda nihče se ni hotel udati.

* Puškinov sluga. Pred nekaj dnevi je umrl v Kišenevu meščan Ivan Ganjenko v dobi 104 let. Bil je do svoje smrti vedno čil in zdrav, nikoli ni bil resno bolan. Kakor javlja „Besarabec“, bil je Ganjenko sluga slavnega ruskega pesnika Aleksandra Sergejeviča Puškina.

* Poboj med hrvatskimi delavci in Nemci v občini Križani, v jablonskem okraju, je nastal, kakor javlja „Hlas Naroda“, vsled tega, ker so Hrvatje hoteli peti svoje narodne pesmi, a Nemci so jim branili to. V tem potoju je bil jeden kmet ubit.

* Duhovnik se oženil. V Parizu se je bivši duhovnik msgr. Bauer pred kratkim poročil z neko plesalko velike opere. Bauer je sedaj star že šestdeset let. Svoj čas je vzbujal velikansko zanimanje vsled svojih krasnih in duhovitih pridig, tako da ga je prav radi tega imenovala cesarica Evgenija svojim spovednikom.

* Cigan Rigo živi. Listi so poročali, da je umrl cigan Rigo Jancsi za kugo v Kairu. Cigan pa se je te dni oglasil s pismom, da živi še vedno prav dobro na strani lepe princesinje Chimay.

* Grozna nevihta. Kakor javljajo iz Madrida, je 10. junija velika nevihta v San Pedru del Altorce (v provinciji Valladolid) porušila 150 hiš. Tudi pri drugih hišah so okna pobita, telefonske in brzjavne žice so vse potrgane. Nobena svetilka na cesti ni ostala cela. Doslej so izkopali iz podrtih hiš 10 mrtvih oseb; veliko ljudij pa je ranjenih. Sploh se je pripetilo zadnji čas na raznih krajin mnogo velikih viharjev.

* Kuga v Egiptu. Do 1. junija je oboleni v Kairu 8 ljudij za bubonsko kugo. Ker so predkraji Kaire tako nečedni ter živeli ondi najrevnejši ljudje, je nevarnost velika, da se knga razširi, kakor se je razsirila ondi 1. 1883. kolera, ki je pomorila 92.000 ljudij. Oblastva razglašajo slediča do ločila za kugo: Bolnike je treba odločiti popolnoma od drugih ljudij; kdo mora z njimi občevati, ne sme šest dni po končani bolezni ali po smrti bolnika občevati z komkom ter se desinficirati po zdravniških navodilih.

* Röntgenovi žarki in ženske brčice. V Curihu se je več dan, katerim je delal prebjuno razvit mah pod nosom preglavicu, skušalo rešiti tega neprizgodnega gosta s pomočjo imenovane električne luči. Pri nekaterih je imelo tako zdravljenje najlepši uspeh, drugim pa so baje ustnice otekle in se vnele.

* Dve novi medi Američank. Dočim je postala drobna paličica najnovješja

moda evropskih lepotic, so si izmisile Američanke, da nosijo svoje urice na veržičah tako, da se tišči ura grla. Ako hoče američanska dama pogledati koliko je ura, mora stopiti pred zrcalo. Razen tega nosijo slamnike v obliki — bojni lady.

* Abnormalnost vremena v Ameriki. Iz New-Yorka se poroča, da je vladala v minolih dneh v Ameriki velikanska vročina, kakoršne se nikdo ne spominja. Dne 6. t. m. je kazal topomer 94° Fahrenheit. Do kake 5. ure popoludne se je pojavilo v New-Yorku 135 slučajev solnčarice, v celih Zjednjenih državah pa na tisoče. Od neznosne vročine je izpadla žetev na polovico, ljudij pa je mnogo umrlo. Vreme je nestanovitno; enkrat vladala velikanska vročina, dr ugikrat divjajo orkani, oblaki se trgajo, kar se je nedavno pripetilo v državi Teksa, v okrožju San Saba severno-zapadno od Astina, in v Menardvillu. 40 oseb je utonilo. Žetev je ondi popolnoma uničila.

Telefonična in brzjavna poročila.

Dunaj 13. junija. Vest, da je v soboto nastala nova nagodbena kriza, katero vest je priobčil tudi „Vaterland“, ki je v najtesnejši zvezi z vladom, se je oficijozno proglašila kot ne popolnoma osnovana. To se je zgodilo, ko je bila nova kriza že poravnana.

Dunaj 13. junija. Széll je že si noči, ko so se nova nasprotstva poravnala, odpotoval v Budimpešto, kamor so mu danes sledili ogrski ministri Thun je odpotoval na Moravsko, obiskat svojega brata. Uradno pojasnilo o nagodbem kompromisu pride jutri popoludne v ministrskem svetu na razpravo in se najbrž že jutri zvečer razglasiti.

Dunaj 13. junija. Čedalje bolj narašča agitacija socialno-demokratične stranke proti novemu volilnemu redu za občinski svet dunajski, s katerim volilnim redom bi si krščanski socialci radi zagotovili vladanje. Včeraj zvečer so imeli socialni demokrati sedem shodov. Po shodih so na raznih krajin uprizorili demonstracije proti krščanskim socialistom, pri katerih je prišlo do manjših rabuk s policijo.

Dunaj 13. junija. „Fremdenblatt“ javlja, da je odvetnik dr. Rik. Schön na Dunaju imenovan svetnikom pri upravnem sodišču.

Pariz 13. junija. Ministrstvo Dupuy je padlo. Parlament mu je včerajšnji seji izrekel nezaupnico. Povod temu je dalo brutalno postopanje policije napram tistim republikancem vseh strank, ki so v nedeljo demonstrirali proti rojalistom in klerikalcem. Vaillant je vlado radi tega interpeliral in vprašal, kake ukaze je dala policija glede postopanja napram socialnim demokratom, ki so nastopili kot branitelji republike proti reakciji. Ministrski predsednik Dupuy je izjavil, da je bila nedeljska ovacija presidentu Loubetu delo vseh republikancev in ne samo delo socialistov. Vlada je bila samo ukazala, naj se vzdržuje red, druzega ničesar. Nasvetovanih je bilo več dnevnih redov. Vlada je zahtevala, naj se sprejme predlog posl. Saumareja, da zbornica odobrava vladno izjavo. Ta predlog pa je bil s 336 proti 219 glasom odklonjen in sprejet je bil s 321 proti 173 glasom predlog posl. Rioua, ki se glasi: „Zbornica je voljna podpirati samo tako vlado, ki je trdno odločena, braniti z vso energijo republikanske uredbe in vzdrževati javni red.“ Ministri so takoj po sprejetju tega predloga zapustili zbornico in šli v Elisée, kjer so presidentu Loubetu izročili svojo demisijo. Prezident je demisijo Dupuya vsega ministrstva sprejel.

Pariz 13. junija. Odstop ministrstva Dupuy, kateremu je zbornica v zadnjih štirinajstih dneh kar petkrat zapored votirala zaupanje, ni tukaj nikogar presenetil. Vedelo se je že davno, da republikanci z vladom niso zadovoljni, in da zlasti ministrskemu predsedniku Dupuyju kar nič ne zaupajo. Republikanske stranke so Dupuyju priznašale samo, da se ne ustavi revizijsko postopanje v Dreyfusovi zadevi. Moralno je bilo ministrstvo obsojeno že tisti dan,

ko je predlagalo, naj se Dreyfusova zadeva odvzame kazenskemu oddelku kazenskega dvora in naj se izroči združenim oddelkom tega dvora. Od kar pa je postalno očitno, da skuša vladu preprečiti sodno postopanje proti generalu Mercierju in drugim kompromitiranim členom generalnega štaba, ni bilo več dvomov, da zbornica vladu pri prvi prilikai strmoglavi, in to se je zgodilo včeraj.

Pariz 13. junija. Sodbe listov glede ministerske krize so tako različne. Nekateri listi menijo, da bo kriza tako dolgo trajala. Kandidatov je vse polno. V prvi vrsti se imenujeta Poincaré in Bourgeois, Dupuy pa pripoveduje konservativnega Waldeck-Rousseau-a.

Sofija 13. junija. V včerajšnji seji narodnega sobranja, ki je trajala do pol 11. ure zvečer, sta bili volitvi dveh opozicionalcev razveljavljeni. Radi tega je opozicija ob 9. uri zvečer začela obstrukcijo in s škandali izsilila, da se je moralna seja zaključiti.

Madrid 13. junija. V poslanski zbornici in v senatu so bili včeraj veliki škandali. Povod so dale v poslanski zbornici volilne zadeve, v senatu pa ostri napadi na generalitet. Senatorji kakor poslanci so se ruvali in prepeli.

Narodno gospodarstvo.

— Državne železnice. Lokalna proga Strakonice-Březnice s stranskima programama Blatna Nepomuk in Březnice-Ržemital je bila dne 11. junija izročena prometu. — Do sedaj samo za tovorni in omejeni osebni in prtljažni promet otvorjena postaja Mauer-Oehling na progi Amstetten-Linz se je dne 1. junija otvorila za neomejeni osebni, prtljažni in tovorni promet in isto tako postajališče Wels Stadt na lokalni progi Wels-Unterrohr.

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenjev.)

I.

Posedli smo se v krogu in naš dobr prijatelj Aleksander Vasiljevič Ridel — pravi Rus, dasi je ime nemško — spregovori:

Povedati Vam hočem, gospoda moja, dogodek, ki sem ga doživel v tretjem desetletju — kakor vidite je star že štiri desetletja — govoril bodem ob kratkem, ne motite me toraj!

Takrat sem stanoval v Petrogradu in sem baš zapustil vsečilišče; brat moj je služil kot praporščak pri gardnih topničarjih na konjih. Njegova baterija je stala v Krasnemselu, — bilo je namreč za časa poletnih vaj.

Brat moj ni stanoval v Krasnemselu, ampak v bližnji vasi, kjer sem ga mnogokrat posetil in tako se seznanil z vsemi tovariši njegovimi. Stanoval je z nekim drugim častnikom njegove baterije v precej čedni kmetski koči. Ta častnik je bil Teglev — Ilja Stepanovič Teglev. Sprijaznil sem se intimno z njim.

Marlinski je zdaj zastarel. Nikdo ga ne čita več, še celo ime njegovo je v zasmeh. Ali v tretjem desetletju je delal mnogo hrupa, in celo Puškin se po mnenju tedanje mladine ni mogel meriti z njim. Bil je ne slaven, ampak tudi prvi ruski pisatelj, ki je svojedobnemu rodu utisnil, kar se dosti teže in redkeje dogaja, svoje znamenje do neke gotove meje.

Junaki à la Marlinski so te srečavali na vsak korak, zlasti v provinciji in pri armadi — in tukaj zopet najrajši pri topničarjih. Govorili in pisali so svoj jezik, v družbi so se držali temno, govorili malo — „z viharjem v duši in žarečim ognjem v žilah“, kakor poročnik Bjelosor v „Fregati Nadežda.“)

Kar se tiče ženskih src, so jih isti „požirali“. To so bili ljudje, katere so takrat imenovali „fataliste“. Ta tip se je, kakor znano, prav dolgo ohranil, do dnevn Pečorina.**

Kaj ni vsega imel v sebi ta tip? Byronizem in romantiko; spomine na francosko revolucijo, na dekabriste in — občavanje Napoleona; vero na usodo, na jedno zvezdo, na nepremagljivo moč značaja — gledališka šala in fraza, — in tugo nad

*) Naslov Marlinskega romana.

**) Junak Lermontovega romana: „Junak našega časa“.

notranjo praznino; nemirno pluskanje malenkostne samoljubnosti — na drugi strani pa delavnost in predzrost; čisto hrepenje — slabo vzgojo, pomanjkljivost v izobraženosti, aristokratske navade, nezmerno pretiravanje . . .

Toda dovolj modrovanja! . . . Obljubil sem, da hočem pripovedovati . . .
(Dalje prih.)

Condurango Malaga vino (želodec krepčujoče vino).

(19—24) Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gosp. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri zeločni boli, krepi telo, lašja in vzbuja slast do jedi.

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. junija: Karol Mis, učiteljev sin, 3½ leta, Karlovska cesta št. 15, ospice in pljužnica. — Vincencij Tonija, dežnikarjev sin, 10 mes., Vodmat št. 100, jetika.

Dne 11. junija: Karol Mulaček, magistratni registrator, 56 let, Poljanski trg št. 5, želodenči in črevesni katar. — Katarina Jera Germek, mestna uboga, 68 let, Karlovska cesta št. 7, vodenica.

Dne 12. junija: Pavla Kavčič, usnjarijeva hči, 16 mes., Vodmat št. 65, vnetje sapnika. — Frančiška Matko, delavčeva hči, 1½ leta, Opekarška cesta št. 24, ospice.

V deželnih bolnicah:

Dne 8. junija: Franja Sušnik, delavka, 50 let, naduha.

Dne 9. junija: Marija Vahtar, delavka, 49 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306·2 m. Srednji tračni tisk 736·0 mm.

Jutri	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetovi	Nebo	Podatki
12.	9. zvečer	733·8	153	sr. svzvod	del. oblaci.	
13.	7. zjutraj	730·0	116	sr. svzvod	del. jasno	
.	2. popol.	727·0	205	mod. jzah.	jasno	50

Srednja včerajšnja temperatura 15·8°, normale: 17·4°.

Dunajska borza

dne 13. junija 1898.

Skupni državni dolg v notah . . .	100	gld. 70	kr.
Skupni državni dolg v srebru . . .	100	, 30	,
Avtirska zlata renta . . .	119	, 75	,
Avtirska kronska renta 4% . . .	100	, 45	,
Ogerska zlata renta 4% . . .	119	, 35	,
Ogerska kronska renta 4% . . .	96	, 95	,
Astro-ogerske bančne delnice . . .	925	, 35	,
Kreditne delnice . . .	358	, 35	,
London vista . . .	120	, 50	,
Nemški drž. bankovci za 100 mark . . .	58	, 92½	,
20 mark . . .	11	, 77	,
20 frankov . . .	9	, 55	,
Italijanski bankovci . . .	44	, 65	,
C. kr. cekini . . .	5	, 67	,

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice, 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Ces. kr. avstrijske države železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavca od dne 1. junija 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiža. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Isel, Solnograd; čez Klein-Reisling v Steyr, v Lin, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. populudne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reisling v Steyr, v Lin, Budejvice, Plzen, Marijine varo, Heb, Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 11. uri 5 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. ur 15 min. zvèder osobni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 ur 41 minut populudne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. populudne, ob 6. uri 55 m. zvèder. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Isla, Ausseesa, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osobni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldune osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovič varov, Heba, Marijine varo, Planja, Budejvice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curih, Bregenc, Inomost, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. populudne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvèder osobni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovič varov, Heba, Marijine varo, Planja, Budejvice, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvèder iz Podnart-Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. populudne in ob 8. uri 48 m. zvèder. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamniku.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. populudne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvèder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. populudne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvèder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.

Visokošolec

želi dobiti kje na deželi službo domačega učitelja za čas od 15. julija do 15. septembra t. l.

Ponudbe pod Šifro „M. M.“ upravnemu štu „Slov. Naroda“. (1062—3)

Avtomatični lovilci za možnine.
Za podgane gld. 2—, za miši gld. 1·20. Lov brez nadzorja po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene nečistosti in se postavljajo zopet sami. Lovilica za ščurke „Eclipse“, na tisoče ščurkov in žaharjev v jedni noči loveča, à gld. 1·20. Povsod najboljši vspehi. Pošilja se proti povzetju. (693—10)
M. FEITH, Dunaj, II, Taborstrasse 11/B.

Prevzetje obrti.

Usojam se najujudnejše naznaniti, da sem prevzel

Rudolf Schmidtmayer-jevo vrvarijo na Sv. Petra cesti št. 33 v Ljubljani

ter se budem potrudil, postreči čast. gg. starim in novim odjemalcem vselej z najboljšim in solidno izdelanim blagom po najzmernejših cenah. Se najudaneje priporočujejo z velespoštovanjem

J. N. Adamč
vrvarski mojster.

(1056—3)

Naznam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“. Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrane spisi, zvezek I. do XI, broširani à 60 kr., elegantno vezani à 1 gld. „Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširani à 3 gld., vezani v Bonacove platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširani à 4 gld., vezani v Bonacove platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširani à 4 gld. 60 kr., vezani v Bonacove platnice à 5 gld. 20 kr.; — Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr. A. Ášker: „Izlet v Carigrad“, broš. à 20 kr. Po znižani ceni priporočam: Fran Kochek, samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

I. Schwentner
knjigotržec
V Ljubljani, Dvorni trg štev. 1.

Zanesljiv

voznik piva

se vesprejme pri (1099—1)

upraviteljstvu Reininghaus v Siški.

Stanovanje

z 2 ali 3 sobami, kuhinjo itd. se išče za takoj ali pa za avgustov termin.

Ponudbe na upravnosti „Slovenskega Naroda“ pod št. 100. (1098—1)

Mlad

trgovski poslovodja

išče primerne službe, če tudi ne v prodajalni. — Kdo? pove iz prijaznosti upravnosti „Slov. Naroda“. (1098—1)

Hujno se izčne meblovana ali nemeblovana kračna

soba

ako mogoče v pričilju v najbližji okolici mesta ali pa v mestu, kjer ni preveč prometa. — Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravnost „Slovenskega Naroda“ do 15. t. m. pod „Uradnik“. (1100—1)

Hiša na prodaj.

V veliki fari na slovenskem Štajerskem, kjer je petrazredna Šola in zdravnik, je jednonadstropna hiša z dvema drugima poslopjema in ledencu na prodaj po prav ugodnih pogojih. V tej hiši se že več let prav izvrstno izvršuje trgovina z mešanim blagom. (1097—1)

Ved pove lastnik Tone Maloprou v Celji.

Modro galico

(bakreni vitrij) (21—133)
za škrapljenje trt oddajata še izpod dnevine cene

Kavčič & Lillek

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Prodaja ledence.

Naznanja se s tem, da se bode dné 22. junija 1898

ob 11. uri dopoldne pri c. kr. okrajinem sodišči v Ilirske Bistrici prisilno predala tik kolodvora postaje Trnovo-Bistrica ležeca, v dobrem stavbinskem stanu se nahajajoča ledenica v cenilni vrednosti 2000 gld. Ta ledenica, katere nabavna cena znaša mnogo nad 10.000 gld., bi bila posebno za pivovarne ali za večje hottele dragocena pridobitev.

Natančnejna razjasnila daje g. Franc Bulz na Reki ali g. dr. A. Znidaric (Znidaric), c. kr. notar v Ilirske Bistrici.

Franco Bulz.

Fotografija

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografični aparati

in sploh vsi drugi predmeti v fotografsko stroko spadajoči za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novice preskrbim sam brezplačno. — Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svoje tevarniške zaloge papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin in se beležim z vsem spoštovanjem

Jos. Petrič

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 4.

(1009—6)

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

Jedina v Avstriji zakonite dovoljena

ima